

ЗАВРЪЩАНЕТО НА МОЯ ПРАПРАДЯДО ХРИСТО ОТ БУЛГАРКЪОЙ

Деница Райкова

*Как искам да започна отначало,
когато тук дошли дедите нашите -
и селото в бадеми разцъфтяло
пред вечните закани на апашите.*

Винаги, щом чуя тези стихове, мислите ми започват да препускат назад във времето и сякаш пред мен оживяват картините от завръщането на малоазийските българи. Стиснали в ръце малкото покъщнина, събрали в една бохча малко хляб и вода за децата си и път, път гълъг и жагуван към родната земя. Така на този гълъг път се ражда историята на моя прапрадядо Христо Атанасов Стоянов, роден и живял в Булгаркьой, Кешанска околия, Турция.

Булгаркьой било най-голямото чисто българско село, с над 2000 жители. Всички те имали животни и земи, които обработвали и живеели спокойно. По време на Балканската война започват турските набези над българското население. Башибозуците избиват мъжете, а малките момчета вземат за еничари. За да се спасят, те бягат в гората, а от там в съседните села докато стигнат до пристанището. Семейството на моят прапрадядо също бяга. Заедно с родителите си Стоян и Неделя и с по-голямата си сестра тръгат към пристанището, за да се качат на кораба, който ще ги върне в България. По неговите оскъдни спомени той разказва за трудностите, през които минават българските бежанци. Спомня си, че по това време започнали да разселват българите по турските села. Тогава руският консул издал

заповед българските бежанци да бъдат освободени. Всички се насочват към пристанището за да се качат на кораба. В тази голяма суматоха прапрадядо ми Христо, едва 10-годишен, се отделя и губи семейство си сред оживената тълпа.

Лутайки се дълго, той не успява да ги открие, но макар и сам се качва на кораба. Слизайки от него, дядо ми започва да плаче и човек от Хасковско го взема със себе си, като го прави овчар на стадото си. Дълги години той работи за това семейство, без заплащане в замяна на направената от чорбаджията добрина. Вече пораснал младеж, дядо Христо се запознава с човек от Ортакьой (Ивайловград) и идва с него в село Свирачи, където отново работи като овчар. Не след дълго се задомиава с девойка от селото и създават семейство. Имат пет деца, от които три момчета. До края на живота си прапрадядо ми не успява да открие своите близки, но живее със спомена за тях.